

Nr 26

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m. jämte i anledning av propositionen väckta motioner.

I en den 5 april 1963 dagtecknad proposition, nr 163, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda utdrag av protokollet över finansärenden föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar; samt
- 2) förordning om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

Propositionen, som grundar sig på bostadslåneutredningens betänkande angående stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna (SOU 1962: 31), innehåller förslag om effektivisering av institutionernas organisation och verksamhet i skilda hänseenden. Bland annat föreslås nya regler om belåningsvärdenas bestämmande i syfte att nå en bättre samordning med de statliga bostadslånen. Vidare föreslås institutionerna få rätt att i viss utsträckning lämna lån i form av byggnadskreditiv. Ändrade regler för bestämmande av de orter, där stadshypoteks- och bostadskreditföreningar utan särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t skall äga driva sin verksamhet, föreslås även.

De nuvarande förordningarna för stadshypoteks- och bostadskreditväsendet har i de i propositionen framlagda förslagen till nya författningar undergått tämligen genomgripande förändringar av dispositionsteknisk och redaktionell art. De nya förordningarna har i propositionen föreslagits i princip skola träda i kraft den 1 juli 1963.

Författningsförslagen har följande lydelse.

Förslag
till
Förordning
om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om
stadshypoteksföreningar

Häri genom förordnas som följer.

1 Kap. Stadshypotekskassan

Ändamål

1 §.

Konungariket Sveriges stadshypotekskassa har till ändamål att, i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och i reglemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, driva lånerörelse genom att lämna lån åt stadshypoteksföreningar, varom stadgas i 2 kap.

Styrelse, verkställande direktör och revisorer

2 §.

Kassan förvaltas av en styrelse med säte i Stockholm. Styrelsen består av nio ledamöter.

Kungl. Maj:t utser, för en tid av tre år i sänder, två ledamöter och två suppleanter för dem. Fullmäktige i riksgäldskontoret utse, likaledes för en tid av tre år i sänder, en ledamot och suppleant för honom. Övriga sex ledamöter jämte sex personliga suppleanter för dem väljas på den i 7 § omnämnda ordinarie ombudsstämman. Av dem väljas två ledamöter och deras suppleanter varje år för en tid av tre år. Val av ledamot eller suppleant sker för tiden till och med den ordinarie ombudsstämma, som hålles under tredje året efter det år då valet förrättades.

Avgår vald ledamot eller suppleant innan den tid, för vilken han är vald, gått till ända, skall vid nästa ordinarie ombudsstämma ny ledamot eller suppleant väljas för återstående tid.

Kungl. Maj:t förordnar en av de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna att vara styrelsens ordförande. Den av riksgäldsfullmäktige utsedde ledamoten skall vara styrelsens vice ordförande.

Arvoden till de av Kungl. Maj:t och av riksgäldsfullmäktige utsedda ledamöterna bestämmas av Kungl. Maj:t.

3 §.

Verkställande direktör utses och entledigas av styrelsen.

4 §.

Beslut om utseende eller entledigande av verkställande direktör, om uppläggande av obligationslån eller om tillfällig upplåning för anskaffande av rörelsemedel ävensom beslut om instruktion för värderingsmän och om formulär för värderingsinstrument må styrelsen icke fatta, med mindre den är fulltalig. För beslutets giltighet fordras därjämte, att den av Kungl. Maj:t förordnade ordföranden eller den av riksgäldsfullmäktige utsedde ledamoten biträtt beslutet. Beträffande styrelsens beslutförhet i övrigt stadgas i reglementet.

För behandling av frågor, där enligt första stycket beslut fordrar fulltalig styrelse, må, vid förfall för personlig suppleant, annan suppleant inkallas i ordning efter den tidpunkt, då han första gången valts till suppleant.

5 §.

För revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper skola årligen utses fyra revisorer. Av dessa utses en, som skall vara revisionens ordförande, av Kungl. Maj:t, en av riksgäldsfullmäktige och två på ordinarie ombudsstämma. I samma ordning utses lika antal personliga suppleanter. Av de på ombudsstämma utsedda skall en revisor och hans suppleant vara auktoriserade av handelskammare i riket eller på annat av Kungl. Maj:t godkänt sätt. Den andre på ombudsstämma utsedde revisorn och hans suppleant skola äga insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbelåning.

Verkställande direktör eller annan befattningshavare hos stadshypoteksförening eller av kassastyrelsen utsedd ledamot av föreningsstyrelse må ej vara revisor eller suppleant. Ej heller må den vara revisor eller suppleant som är befattningshavare hos kassan eller eljest intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller verkställande direktör eller till sådan befattningshavare hos kassan, åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver, ej heller den som är eller varit gift med eller är trolovad med sådan styrelseledamot eller befattningshavare som avses i detta stycke eller den som med honom är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag eller är syskon eller är i det svägerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller den som på grund av adoption står i motsvarande förhållande till styrelseledamot eller befattningshavare som förut nämnts.

Skadeståndsskyldighet för styrelseledamöter och revisorer

6 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda föreskrifterna i denna förordning eller med stöd av förordningen meddelade bestämmelser eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda kassan skada, svara för skadan en för alla och alla för en.

Hava revisorer i sin berättelse mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som granskats av dem, eller vid fullgörande av sitt uppdrag visat vårdslöshet, äro de gentemot kassan ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Ombudsstämma

7 §.

Ombud för föreningarna skola årligen före utgången av juni månad sammanträda till ordinarie ombudsstämma i Stockholm på tid, som kassans styrelse bestämmer. Stämman förrättar föreskrivna val av ledamöter och suppleanter i kassans styrelse samt av revisorer och suppleanter för dessa, fastställer balansräkningen och beslutar angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Extra ombudsstämma skall av styrelsen utlysas, då revisorerna påyrka det eller styrelsen eljest finner det lämpligt.

Varje förening utser till ombudsstämma ett ombud jämte en suppleant för varje påbörjat tjugofemtal miljoner kronor av föreningens sammanlagda oguldna lånebelopp hos kassan enligt föreningens senaste bokslut. Förening må dock ej representeras av flera ombud än fem.

Till ombud må icke utses ledamot eller suppleant i kassans styrelse eller verkställande direktör eller annan befattningshavare hos kassan.

Ej må någon på ombudsstämma deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och kassan. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan kassan och tredje man, om han i frågan äger ett väsentligt intresse som kan vara stridande mot kassans. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande gåva från kassan så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Verkställande direktör eller annan befattningshavare hos förening eller av kassan utsedd styrelseledamot hos förening må ej såsom ombud vid ombudsstämma deltaga i beslut om ansvarsfrihet.

Upplåning

8 §.

För sin lånerörelse utfärdar kassan obligationer, ställda till innehavaren. Sammanlagda beloppet av kassans utelöpande obligationer må icke uppgå till mera än tio gånger beloppet av den i 16 § angivna grundfonden.

Om grundfonden skulle genom förluster, som uppkommit på kassans rörelse i dess helhet, nedgå med femton miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån, med mindre Kungl. Maj:t lämnar tillstånd därtill. Om grundfonden av anledning som nyss sagts skulle nedgå med tjugofem miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån, med mindre riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t medgiver detta.

Tages grundfonden i anspråk för täckande av förluster, skall kassan göra anmälan därom hos Kungl. Maj:t.

9 §.

De obligationer, som kassan utfärdar, skola enligt bestämmelse i obligationsavtalet återbetalas genom amortering, på bestämd förfallodag eller efter uppsägning.

10 §.

De skuldförbindelser med tillhörande säkerheter, som lämnats till föreningarna för utlämnade lån, skola snarast ställas under offentlig vård på sätt i reglementet närmare föreskrives.

Skuldförbindelserna jämte säkerheter skola utgöra pantsäkerhet för de

obligationer, som kassan utgiver, och pantförskrivnas till kassan för föreningslån hos denna. Även de förbindelser för erhållna lån, som förening utfärdar till kassan, skola tjäna som säkerhet för obligationerna.

Kassans styrelse skall tillse, att föreskriven säkerhet är ställd och hålles vid makt samt att pantsäkerheten icke understiger det sammanlagda beloppet av utelöpande obligationer.

11 §.

För tillfälligt behov av rörelsemedel eller för annat tillfälligt behov må kassan upptaga lån på kort bestämd tid eller med förbehåll om rätt att uppsäga lånet till återbetalning inom sådan tid.

Utlåning

12 §.

Kassan må till föreningarna utlämna lån att återbetalas på något av följande sätt:

1. genom viss årlig amortering (amorteringslån);
2. efter förloppet av viss tid, högst tjugo år (fasta lån); eller
3. genom årlig amortering under viss tid och genom betalning av återstoden vid utgången av denna tid (sammansatta lån).

Förfallotiden för fasta och sammansatta lån skall bestämmas så, att den är förenlig med villkoren för kassans förbindelser.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande sådana lån för kostnader under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket.

Lånesumman skall utlämnas i kontanta penningar enligt den av föreningen utfärdade skuldförbindelsen eller med den kapitalrabatt, som omständigheterna må föranleda. Dock må lånesumman utlämnas i kassans obligationer, beräknade till parikurs, om kassans styrelse finner förhållandena påkalla detta eller lånesökande begär det och kassans styrelse finner att hinder däremot ej möter. Därvid äger låntagaren erhålla sådana tillgängliga obligationer att det belopp, som kan påräknas vid försäljning av samtliga till honom utlämnade obligationer, så nära som möjligt överensstämmer med lånesumman.

13 §.

Sedan tio år förflutit efter det att visst lån utlämnats till förening, äger föreningen uppsäga lånet till betalning efter ett år, om kassans styrelse icke finner villkoren för kassans förbindelser utgöra hinder däremot. Härvid har föreningen att utgiva ersättning för den ränteförlust, som inbetalningen må föranleda (ränteskillnadsersättning), på det sätt och med det belopp, som kassans styrelse bestämmer.

När det med hänsyn till kassans förpliktelser finnes kunna ske, må kassans styrelse medgiva förening att betala lån tidigare än nu är sagt. Styrelsen äger i sådant fall, utöver erläggande av ränteskillnadsersättning, föreskriva andra villkor för betalningen.

Angående erläggande av kapitalrabatt och ersättning för andra kostnader, som kassan fått vidkännas vid upptagande av lån, lämnas föreskrift i reglementet.

Underlåter förening att fullgöra föreskriven inbetalning, är föreningen

skyldig att på det förfallna beloppet gälda ränta, beräknad efter en halv procent i månaden.

14 §.

Inflyta medel till kassan, som denna icke genast kan använda till infriande av sina förbindelser eller till utlåning åt föreningarna, äger kassan göra sådana medel räntebärande genom insättning hos svenskt bankaktiebolag eller hos svensk sparbank eller på postgiro eller genom placering i svenska statsobligationer eller andra svenska statspapper, i Sveriges allmänna hypoteksbanks, Svenska bostadskreditkassans eller kassans egna obligationer eller genom utlåning mot fullgod säkerhet av sådana obligationer eller av inteckning i fast egendom i stad eller tomträtt till i stad belägen fastighet.

Föreningarnas ansvarighet för kassans förbindelser

15 §.

För kassans förbindelser äro föreningarna ansvariga i förhållande till de högsta under senast förflutna räkenskapsåret oguldna kapitalbeloppen av föreningarnas lån från kassan. Kan denna icke infria sina förbindelser med egna medel, äger den i mån av behov erhålla tillskott från föreningarna med samma fördelning dem emellan.

Kan förening icke fullgöra sin betalningsskyldighet enligt första stycket, äro övriga föreningar med där angiven fördelning ansvariga för bristen.

Fonder

16 §.

Som grundfond för kassan ställer staten genom riksgäldsfullmäktige till förfogande svenska statens tre och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av en miljard kronor.

Grundfundsobligationerna fortfara att tillhöra staten. Så länge kassans samtliga förbindelser icke äro fullgjorda, äger staten dock ej förfoga över obligationerna för annat ändamål än här sagts.

17 §.

Efter anmälan till riksgäldskontoret må kassan taga grundfundsobligationer i anspråk till fullgörande av sina förbindelser, då kassan för tillfället saknar tillgängliga medel till detta, samt, i den ordning som sägs i 20 §, då kassan trätt i likvidation.

Då i annat fall än vid kassans likvidation grundfundsobligationer tagits i anspråk, skall kassan ersätta staten den ränta, som staten med anledning härav må hava utgivit, och snarast möjligt tillföra grundfonden obligationer svarande mot de grundfundsobligationer, som tagits i anspråk.

18 §.

Kassans behållna årsvinst skall avsättas till en reservfond. Uppgår denna till två procent av kassans skulder, må dock uppkommande vinst enligt styrelsens beprövande användas till att främja syfte, som sammanhänger med kassans ändamål.

Utan hinder av vad i första stycket stadgas må kassans styrelse av årsvinsten bevilja förening bidrag utan återbetalningsskyldighet till att täcka föreningens förvaltningskostnader.

Har förening lidit förluster, som den icke kan täcka med sin säkerhetsfond eller eljest utan anlåtande av medlemmarnas ansvarighet för föreningens förbindelser, må kassans styrelse bevilja föreningen bidrag ur reservfonden utan återbetalningsskyldighet med belopp motsvarande högst hälften av reservfonden. Sådant bidrag må dock icke lämnas, med mindre ombud för föreningarna haft tillfälle att yttra sig i frågan på ombudsstämman.

I övrigt må kassans reservfond användas endast till täckande av förluster, som uppkommit på kassans rörelse i dess helhet.

Förvaltnings- och fondbidrag

19 §.

Förening skall, i enlighet med vad kassans styrelse närmare bestämmer, erlægga förvaltnings- och fondbidrag till kassan. Detta bidrag skall utgå med belopp, som fordras för att täcka kassans förvaltningskostnader och för att möjliggöra erforderlig avsättning till reservfonden. Därvid skall tillses att denna, genom att på föreskrivet sätt tillföras vinst, kommer att inom skälig tid uppgå till minst en procent av kassans skulder.

Likvidation

20 §.

Om kassans likvidation och om förfarandet därvid förordnar Kungl. Maj:t.

Vid likvidation må grundfundsobligationer tagas i anspråk endast i den mån annan tillgång saknas, som svarar för kassans förbindelser.

Vad som återstår av kassans tillgångar sedan skulderna betalats skall användas för ändamål, som Kungl. Maj:t bestämmer efter hörande av föreningarna.

2 Kap. Stadshypoteksföreningar

Ändamål

21 §.

Stadshypoteksförening har till ändamål att, i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och i reglemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, tillhandahålla lån mot säkerhet av in-teckning i fast egendom eller tomträtt.

Förenings bildande och verksamhetsområde

22 §.

Ansökan om tillstånd att bilda förening göres hos Kungl. Maj:t.

Inom den del av riket, som Kungl. Maj:t bestämmer för förening, äger denna utöva verksamhet i samtliga städer och köpingar samt i de områden utom stad eller köping, där hälsovårdsstadgans särskilda bestämmelser för hälsovårdsstättort gälla, så ock i annat tätare bebyggt område i den mån Kungl. Maj:t därom förordnar.

Ej må förening börja sin verksamhet, innan den hos kassan anmält sig vilja erhålla lån till ett av Kungl. Maj:t bestämt minimibelopp.

Medlemskap

23 §.

Medlem i förening är fastighetsägare eller tomträttshavare, som hos föreningen häftar för lån för vilket föreningen erhållit medel från kassan.

Styrelse, verkställande direktör och revisorer

24 §.

Förening förvaltas av en styrelse med säte i den ort Kungl. Maj:t bestämmer. Kassans styrelse utser en av ledamöterna i föreningens styrelse och suppleant för honom. Till sådan ledamot och suppleant bör utses person med insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbelåning. Övriga styrelseledamöter jämte suppleanter för dem utses på sätt i reglementet föreskrives.

25 §.

Förenings styrelse utser verkställande direktör. Beslut härom är dock ej gällande, med mindre det godkänts av kassans styrelse.

26 §.

För revision av föreningsstyrelsens förvaltning och förenings räkenskaper skola årligen utses revisorer jämte suppleanter. Kassans styrelse utser en av revisorerna och suppleant för honom.

Den som är befattningshavare hos förening eller eljest intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller verkställande direktör eller till sådan befattningshavare hos föreningen, åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver, må ej vara revisor eller suppleant i samma förening, ej heller den som är eller varit gift med eller är trolovad med sådan styrelseledamot eller befattningshavare som avses i detta stycke eller den som med honom är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag eller är syskon eller är i det svägerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller den som på grund av adoption står i motsvarande förhållande till styrelseledamot eller befattningshavare som förut nämnts.

Den av kassan utsedde revisorn och hans suppleant böra äga insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbelåning.

Föreningsstämma

27 §.

Ordinarie stämma med förenings medlemmar skall hållas årligen. Extra föreningsstämma skall hållas i de fall, som reglementet angiver.

Lånerörelse

28 §.

Förening må, bortsett från placeringen av den i 32 § angivna säkerhetsfonden, meddela lån endast mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall iakttagas, att den fasta egendomen eller den med

tomträtt upplåtna fastigheten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det gällande tomträttsavtalet. Som byggnad, huvudsakligen avsedd för bostadsändamål, anses jämväl för flera sådana byggnader gemensam anläggning för värme, varmvatten, tvätt eller annat liknande ändamål.

I fråga om lån till kommun må förening, i den omfattning och på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, eftergiva kravet på brandförsäkring.

För att täcka kostnader under tiden för uppförande av byggnad på fast egendom eller med tomträtt upplåtten fastighet må förening meddela lån i form av byggnadskreditiv. För sådant lån skola i övrigt föreskrifterna i första stycket äga motsvarande tillämpning. Byggnadskreditiv må dock utlämnas endast om låntagaren jämte säkerhet, som föreskrives i första stycket, ställer annan betryggande säkerhet för lånet.

Säkerhet, som angives i första stycket, skall gälla för låntagarens samtliga förpliktelser till föreningen. Sådan ytterligare säkerhet, som låntagaren ställer för byggnadskreditiv, skall däremot gälla endast för kreditivets belopp.

29 §.

För föreningens utlåning skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna för utlåning från kassan till föreningarna. Förening skall lämna lån mot samma villkor som gälla för föreningens motsvarande lån hos kassan. Därjämte skall förening av låntagaren betinga sig de bidrag och avgifter, som enligt denna förordning eller enligt reglementet skola utgå till föreningen eller från föreningen till kassan.

Förening skall till kassan redovisa alla inflytande medel, vilka icke utgör avkastning av den i 32 § angivna säkerhetsfonden, förvaltnings- och fondbidrag enligt 34 § eller ersättning för förlorade sådana bidrag, vinst vid avyttring av tillgångar som föreningen förvärvat eller ersättning som föreningen uppburit för särskilda kostnader.

30 §.

Inteckning i fast egendom eller tomträtt, som utgör säkerhet för amorteringslån, skall lyda på minst det belopp, till vilket lån beviljas, och ligga inom hälften av det vid den långivande föreningens värdering uppskattade värdet av den fasta egendomen eller av byggnad, som uppförts på den med tomträtt upplåtta fastigheten. Om kassans styrelse medger det, må inteckningen dock ligga inom sex tiondelar av uppskattningsvärdet. Inteckning skall alltid vara belägen inom gällande brandförsäkringsvärde, där ej förening enligt 28 § andra stycket eftergivit kravet på brandförsäkring.

Vad sålunda föreskrivits skall gälla även fast eller sammansatt lån med högst tio års löptid och jämväl sammansatt lån med längre löptid, där amorteringsdelen av lånet under den första tioårsperioden av lånets löptid uppgår till lägst en tredjedel av lånets belopp.

För annat sammansatt lån än nu nämnts och för fast lån på längre tid än tio år eller, där bestämmelserna i 12 § andra stycket föranleda en minimitid av mer än tio år, på längre tid än denna minimitid skola bestämmelserna i första stycket jämväl äga tillämpning, om huvudbyggnaden på den fasta egendomen eller på den med tomträtt upplåtta fastigheten är av sten eller annat lika hållbart byggnadsämne. I annat fall må sådant lån meddelas endast mot inteckning inom två tredjedelar av eljest tillåten andel av uppskattningsvärdet.

Inteckning, som utgör säkerhet för byggnadskreditiv, skall lyda på minst det belopp, varmed kreditivet tages i anspråk.

Har i enlighet med gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet sådant lån beviljats till uppförande av viss byggnad, bör, om ej särskilda skäl annat föranleda, till grund för bedömandet av in-teckningssäkerheten i stället för nppskattningsvärdet läggas det enligt nämnda bestämmelser fastställda pantvärdet för byggnaden eller den fastighet, där denna uppföres.

Föreningsmedlemmarnas ansvarighet för förenings förbindelser

31 §.

För förenings förbindelser äro medlemmarna ansvariga i förhållande till de högsta under senast förflutna räkenskapsåret oguldna kapitalbeloppen av sina lån från föreningen. Kan denna icke infria sina förbindelser med egna medel, äger den i mån av behov erhålla tillskott från medlemmarna med samma fördelning dem emellan.

Kan medlem icke fullgöra sin betalningsskyldighet enligt första stycket, äro övriga medlemmar med där angiven fördelning ansvariga för bristen.

Säkerhetsfond

32 §.

Förenings behållna årsvinst skall avsättas till en säkerhetsfond. I den mån förenings medel icke behövas i rörelsen må de på betryggande sätt göras räntebärande.

33 §.

I samband med beslut, varigenom del av förenings verksamhetsområde överföres till annan förenings område, må Kungl. Maj:t efter hörande av kassan och de berörda föreningarna bestämma i vilken utsträckning och under vilka villkor säkerhetsfonden skall överföras.

Förvaltnings- och fondbidrag

34 §.

Låntagare skall, i enlighet med vad reglementet närmare stadgar, erlægga förvaltnings- och fondbidrag till sin förening. Detta bidrag skall utgå med belopp, som fordras för att täcka föreningens förvaltningskostnader och för att möjliggöra erforderlig avsättning till säkerhetsfonden. Därvid skall tillses att denna, genom att på föreskrivet sätt tillföras vinst, kommer att inom skäligen tid uppgå till minst en procent av föreningens skulder.

Likvidation

35 §.

Om förenings likvidation och om förfarandet därvid förordnar Kungl. Maj:t. Innan sådant förordnande meddelas, skall föreningen höras.

Vad som återstår av föreningens tillgångar sedan skulderna betalats skall överlämnas till kassan. Medel, som härröra från förening vars verksamhetsområde övertagits av annan förening, må dock, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, överlämnas till sistnämnda förening.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963, då förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser om förvaltningsbidrag skola alltjämt äga tillämpning beträffande lån, som utlämnats före den 1 juli 1963. För tiden intill den 1 juli 1964 skola jämväl äldre bestämmelser om kassans styrelse samt om revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper äga tillämpning. På den ombudsstämma, som skall hållas före utgången av juni månad 1964, skola dock väljas ledamöter och suppleanter i kassans styrelse ävensom revisorer och suppleanter för dessa i enlighet med de nya bestämmelserna.

I samband med fastställandet av reglemente för kassan och föreningarna meddelar Kungl. Maj:t de närmare föreskrifter i fråga om bildande av förening, som finnas behövliga.

Förslag

till

Förordning

om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar

Härigenom förordnas som följer.

1 Kap. Bostadskreditkassan

Ändamål

1 §.

Svenska bostadskreditkassan har till ändamål att i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och i reglemente, som utfärdas av Kungl. Maj:t, driva lånerörelse genom att lämna lån åt bostadskreditföreningar, varom stadgas i 2 kap.

Styrelse, verkställande direktör och revisorer

2 §.

Kassan förvaltas av en styrelse med säte i Stockholm. Styrelsen består av nio ledamöter.

Kungl. Maj:t utser, för en tid av tre år i sänder, två ledamöter och två suppleanter för dem. Fullmäktige i riksgäldskontoret utse, likaledes för en tid av tre år i sänder, en ledamot och suppleant för honom. Övriga sex ledamöter jämte sex personliga suppleanter för dem väljas på den i 7 § omnämnda ordinarie ombudsstämman. Av dem väljas två ledamöter och deras suppleanter varje år för en tid av tre år. Val av ledamot eller suppleant sker för tiden till och med den ordinarie ombudsstämma, som hålles under tredje året efter det år då valet förrättades.

Avgår vald ledamot eller suppleant innan den tid, för vilken han är vald,

gått till ända, skall vid nästa ordinarie ombudsstämma ny ledamot eller suppleant väljas för återstående tid.

Kungl. Maj:t förordnar en av de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna att vara styrelsens ordförande. Den av riksgäldsfullmäktige utsedde ledamoten skall vara styrelsens vice ordförande.

Arvoden till de av Kungl. Maj:t och av riksgäldsfullmäktige utsedda ledamöterna bestämmas av Kungl. Maj:t.

3 §.

Verkställande direktör utses och entledigas av styrelsen.

4 §.

Beslut om utseende eller entledigande av verkställande direktör, om uppläggande av obligationslån eller om tillfällig upplåning för anskaffande av rörelsemedel ävensom beslut om instruktion för värderingsmän och om formulär för värderingsinstrument må styrelsen icke fatta med mindre den är fulltalig. För beslutets giltighet fordras därjämte, att den av Kungl. Maj:t förordnade ordföranden eller den av riksgäldsfullmäktige utsedde ledamoten biträtt beslutet. Beträffande styrelsens beslutförhet i övrigt stadgas i reglementet.

För behandling av frågor, där enligt första stycket beslut fordrar fulltalig styrelse, må, vid förfall för personlig suppleant, annan suppleant inkallas i ordning efter den tidpunkt då han första gången valts till suppleant.

5 §.

För revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper skola årligen utses fyra revisorer. Av dessa utses en, som skall vara revisionens ordförande, av Kungl. Maj:t, en av riksgäldsfullmäktige och två på ordinarie ombudsstämma. I samma ordning utses lika antal personliga suppleanter. Av de på ombudsstämma utsedda skola en revisor och hans suppleant vara auktoriserade av handelskammare i riket eller på annat av Kungl. Maj:t godkänt sätt. Den andre på ombudsstämma utsedde revisorn och hans suppleant skola äga insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbelåning.

Verkställande direktör eller annan befattningshavare hos bostadskreditförening eller av kassastyrelsen utsedd ledamot av föreningsstyrelse må ej vara revisor eller suppleant. Ej heller må den vara revisor eller suppleant som är befattningshavare hos kassan eller eljest intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller verkställande direktör eller till sådan befattningshavare hos kassan, åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver, ej heller den som är eller varit gift med eller är trolovad med sådan styrelseledamot eller befattningshavare som avses i detta stycke eller den som med honom är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svågerlag eller är syskon eller är i det svågerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller den som på grund av adoption står i motsvarande förhållande till styrelseledamot eller befattningshavare som förut nämnts.

Skadeståndsskyldighet för styrelseledamöter och revisorer

6 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda föreskrifterna i denna förordning eller med stöd av förordningen meddelade bestämmelser eller eljest

uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda kassan skada, svara för skadan en för alla och alla för en.

Hava revisorer i sin berättelse mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som granskats av dem, eller vid fullgörande av sitt uppdrag visat vårdslöshet, äro de gentemot kassan ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Ombudsstämma

7 §.

Ombud för föreningarna skola årligen före utgången av juni månad sammanträda till ordinarie ombudsstämma i Stockholm på tid, som kassans styrelse bestämmer. Stämman förrättar föreskrivna val av ledamöter och suppleanter i kassans styrelse samt av revisorer och suppleanter för dessa, fastställer balansräkningen och beslutar angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Extra ombudsstämma skall av styrelsen utlysas, då revisorerna påyrka det eller styrelsen eljest finner det lämpligt.

Varje förening utser till ombudsstämma ett ombud jämte en suppleant för varje påbörjat tiotal miljoner kronor av föreningens sammanlagda oguldna lånebelopp hos kassan enligt föreningens senaste bokslut. Förening må dock ej representeras av flera ombud än fem.

Till ombud må icke utses ledamot eller suppleant i kassans styrelse eller verkställande direktör eller annan befattningshavare hos kassan.

Ej må någon på ombudsstämma delta i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och kassan. Ej heller må han delta i behandling av fråga rörande avtal mellan kassan och tredje man, om han i frågan äger ett väsentligt intresse som kan vara stridande mot kassans. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande gåva från kassan, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Verkställande direktör eller annan befattningshavare hos förening eller av kassan utsedd styrelseledamot hos förening må ej såsom ombud vid ombudsstämma delta i beslut om ansvarsfrihet.

Upplåning

8 §.

För sin lånerörelse utfärdar kassan obligationer ställda till innehavaren. Sammanlagda beloppet av kassans utelöpande obligationer må icke uppgå till mera än tio gånger beloppet av den i 16 § angivna grundfonden.

Om grundfonden skulle genom förluster, som uppkommit på kassans rörelse i dess helhet, nedgå med två miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån med mindre Kungl. Maj:t lämnar tillstånd därtill. Om grundfonden av anledning som nyss sagts skulle nedgå med fem miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån, med mindre riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t medgiver detta.

Tages grundfonden i anspråk för täckande av förluster, skall kassan göra anmälan därom hos Kungl. Maj:t.

9 §.

De obligationer, som kassan utfärdar, skola återbetalas genom amortering enligt plan, som anges i obligationsavtalet.

Kassan skall kunna uppsäga obligationslån till inbetalning på den förfallotid, som i sådant avseende må vara bestämd i låneavtalet.

10 §.

De skuldförbindelser med tillhörande säkerheter, som lämnats till föreningarna för utlämnade lån, skola snarast ställas under offentlig vård på sätt i reglementet närmare föreskrives.

Skuldförbindelserna jämte säkerheter skola utgöra pantsäkerhet för de obligationer, som kassan utgiver, och pantförskrivs till kassan för föreningslån hos denna. Även de förbindelser för erhållna lån, som förening utfärdar till kassan, skola tjäna som säkerhet för obligationerna.

Kassans styrelse skall tillse, att föreskriven säkerhet är ställd och hålles vid makt samt att pantsäkerheten icke understiger det sammanlagda beloppet av utelöpande obligationer.

11 §.

För tillfälligt behov av rörelsemedel eller för annat tillfälligt behov må kassan upptaga lån på kort bestämd tid eller med förbehåll om rätt att uppsäga lånet till återbetalning inom sådan tid.

Utlåning

12 §.

Kassan må till föreningarna utlämna lån, som skola förräntas och amorteras genom kontant erlagd annuitet enligt fastställd plan. Amorteringstiden må ej överstiga fyrtio år.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande sådana lån för kostnader under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket.

Lånesumman skall utlämnas i kontanta penningar enligt den av föreningen utfärdade skuldförbindelsen eller med den kapitalrabatt, som omständigheterna må föranleda. Dock må lånesumman utlämnas i kassans obligationer, beräknade till parikurs, om kassans styrelse finner förhållandena påkalla detta eller lånesökande begär det och kassans styrelse finner att hinder däremot ej möter. Därvid äger lånesökanden erhålla sådana tillgängliga obligationer att det belopp, som kan påräknas vid försäljning av samtliga till honom utlämnade obligationer, så nära som möjligt överensstämmer med lånesumman.

13 §.

Sedan tio år förflutit efter det att visst lån utlämnats till förening, äger föreningen uppsäga lånet till betalning efter ett år, om kassans styrelse icke finner villkoren för kassans förbindelser utgöra hinder däremot. Härvid har föreningen att utgiva ersättning för den ränteförlust, som inbetalningen må föranleda (ränteskillnadsersättning), på det sätt och med det belopp, som kassans styrelse bestämmer.

När det med hänsyn till kassans förpliktelser finnes kunna ske, må kassans styrelse medgiva förening att betala lån tidigare än nu är sagt. Styrelsen äger i sådant fall, utöver erläggande av ränteskillnadsersättning, föreskriva andra villkor för betalningen.

Angående erläggande av kapitalrabatt och andra kostnader, som kassan fått vidkännas vid upptagande av lån, lämnas föreskrift i reglementet.

Underlåter förening att fullgöra föreskriven inbetalning, är föreningen skyldig att på det förfallna beloppet gälda ränta, beräknad efter en halv procent i månaden.

14 §.

Inflyta medel till kassan, som denna icke genast kan använda till infriande av sina förbindelser eller till utlåning åt föreningarna, äger kassan göra sådana medel räntebärande genom insättning hos svenskt bankaktiebolag eller hos svensk sparbank eller på postgiro eller genom placering i svenska statsobligationer eller andra svenska statspapper, i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges statshypotekskassas obligationer eller genom utlåning mot fullgod säkerhet av sådana obligationer eller av inteckning i fast egendom i stad eller tomträtt till i stad belägen fastighet.

Föreningarnas ansvarighet för kassans förbindelser**15 §.**

För kassans förbindelser äro föreningarna ansvariga i förhållande till de högsta under senast förflutna räkenskapsåret oguldna kapitalbeloppen av föreningarnas lån från kassan. Kan denna icke infria sina förbindelser med egna medel, äger den i mån av behov erhålla tillskott från föreningarna med samma fördelning dem emellan.

Kan förening icke fullgöra sin betalningsskyldighet enligt första stycket, äro övriga föreningar med där angiven fördelning ansvariga för bristen.

Fonder**16 §.**

Som grundfond för kassan ställer staten genom riksgäldsfullmäktige till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av tvåhundra femtio miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfara att tillhöra staten. Så länge kassans samtliga förbindelser icke äro fullgjorda, äger staten dock ej förfoga över obligationerna för annat ändamål än här sagts.

17 §.

Efter anmälan till riksgäldskontoret må kassan taga grundfundsobligationer i anspråk till fullgörande av sina förbindelser, då kassan för tillfället saknar tillgängliga medel till detta, samt, i den ordning som sägs i 20 §, då kassan trätt i likvidation.

Då i annat fall än vid kassans likvidation grundfundsobligationer tagits i anspråk, skall kassan ersätta staten den ränta, som staten med anledning härav må hava utgivit, och snarast möjligt tillföra grundfonden obligationer svarande mot de grundfundsobligationer, som tagits i anspråk.

18 §.

Kassans behållna årsvinst skall avsättas till en reservfond. Uppgår denna till tre procent av kassans skulder, må dock uppkommande vinst enligt styrelsens beprövande användas till att främja syfte, som sammanhänger med kassans ändamål.

Utan hinder av vad i första stycket stadgas må kassans styrelse av årsvinsten bevilja förening bidrag utan återbetalningsskyldighet till att täcka föreningens förvaltningskostnader.

Har förening lidit förluster, som den icke kan täcka med sin säkerhetsfond eller eljest utan anlitande av medlemmarnas ansvarighet för förening-

ens förbindelser, må kassans styrelse bevilja föreningen bidrag ur reservfonden utan återbetalningsskyldighet med belopp motsvarande högst hälften av reservfonden. Sådant bidrag må dock icke lämnas, med mindre ombud för föreningarna haft tillfälle att yttra sig i frågan på ombudsstämman.

I övrigt må kassans reservfond användas endast till täckande av förluster, som uppkommit på kassans rörelse i dess helhet.

Förvaltnings- och fondbidrag

19 §.

Förening skall, i enlighet med vad kassans styrelse närmare bestämmer, erlægga förvaltnings- och fondbidrag till kassan. Detta bidrag skall utgå med belopp, som fordras för att täcka kassans förvaltningskostnader och för att möjliggöra erforderlig avsättning till reservfonden. Därvid skall tillses, att denna, genom att på föreskrivet sätt tillföras vinst, kommer att inom skälig tid uppgå till minst tre procent av kassans skulder.

Likvidation

20 §.

Om kassans likvidation och om förfarandet därvid förordnar Kungl. Maj:t.

Vid likvidation må grundfundsobligationer tagas i anspråk endast i den mån annan tillgång saknas, som svarar för kassans förbindelser.

Vad som återstår av kassans tillgångar sedan skulderna betalats skall användas för ändamål, som Kungl. Maj:t bestämmer efter hörande av föreningarna.

2 Kap. Bostadskreditföreningar

Ändamål

21 §.

Bostadskreditförening har till ändamål att, i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och i reglemente som utfärdas av Kungl. Maj:t, tillhandahålla lån mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt.

Förenings bildande och verksamhetsområde

22 §.

Ansökan om tillstånd att bilda förening göres hos Kungl. Maj:t.

Inom den del av riket, som Kungl. Maj:t bestämmer för förening, äger denna utöva verksamhet i samtliga städer och köpingar samt i de områden utom stad eller köping, där hälsovårdsstadgans särskilda bestämmelser för hälsovårdstötort gälla, så ock i annat tätare bebyggt område i den mån Kungl. Maj:t därom förordnar.

Ej må förening börja sin verksamhet, innan den hos kassan anmält sig vilja erhålla lån till ett av Kungl. Maj:t bestämt minimibelopp.

Medlemskap

23 §.

Medlem i förening är fastighetsägare eller tomträttshavare, som hos föreningen häftar för lån för vilket föreningen erhållit medel från kassan.

Styrelse, verkställande direktör och revisorer

24 §.

Förening förvaltas av en styrelse med säte i den ort Kungl. Maj:t bestämmer. Kassans styrelse utser en av ledamöterna i föreningens styrelse och suppleant för honom. Till sådan ledamot och suppleant bör utses person med insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbelåning. Övriga styrelseledamöter jämte suppleanter för dem utses på sätt i reglementet föreskrives.

25 §.

Föreningens styrelse utser verkställande direktör. Beslut härom är dock ej gällande, med mindre det godkänts av kassans styrelse.

26 §.

För revision av föreningsstyrelsens förvaltning och förenings räkenskaper skola årligen utses revisorer jämte suppleanter. Kassans styrelse utser en av revisorerna och suppleant för honom.

Den som är befattningshavare hos förening eller eljest intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller verkställande direktör eller till sådan befattningshavare hos föreningen, åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver, må ej vara revisor eller suppleant i samma förening, ej heller den som är eller varit gift med eller är trolovad med sådan styrelseledamot eller befattningshavare som avses i detta stycke eller den som med honom är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag eller är syskon eller är i det svägerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller den som på grund av adoption står i motsvarande förhållande till styrelseledamot eller befattningshavare som förut nämnts.

Den av kassan utsedde revisorn och hans suppleant böra äga insikt och erfarenhet beträffande rörelse för fastighets- och tomträttsbelåning.

Föreningsstämma

27 §.

Ordinarie stämma med förenings medlemmar skall hållas årligen. Extra föreningsstämma skall hållas i de fall, som reglementet angiver.

Lånerörelse

28 §.

Förening må, bortsett från placeringen av den i 32 § angivna säkerhetsfonden, meddela lån endast mot säkerhet av in-teckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna fastigheten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att,

då fråga är om lån mot säkerhet av in-teckning i tomträtt, kassans styrelse godkänd det gällande tomträttsavtalet. Som byggnad, huvudsakligen avsedd för bostadsändamål, anses jämväl för flera sådana byggnader gemensam anläggning för värme, varmvatten, tvätt eller annat liknande ändamål.

I fråga om lån till kommun må förening, i den omfattning och på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, eftergiva kravet på brandförsäkring.

För att täcka kostnader under tiden för uppförande av byggnad på fast egendom eller med tomträtt upplåten fastighet må förening meddela lån i form av byggnadskreditiv. För sådant lån skola i övrigt föreskrifterna i första stycket äga motsvarande tillämpning. Byggnadskreditiv må dock utlämnas endast om låntagaren jämte säkerhet, som föreskrives i första stycket, ställer annan betryggande säkerhet för lånet.

Säkerhet, som anges i första stycket, skall gälla för låntagarens samtliga förpliktelser till föreningen. Sådan ytterligare säkerhet, som låntagaren ställer för byggnadskreditiv, skall däremot gälla endast för kreditivets belopp.

29 §.

För föreningens utlåning skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna för utlåning från kassan till föreningarna. Förening skall lämna lån mot samma villkor som gälla för föreningens motsvarande lån hos kassan. Därjämte skall förening av låntagaren betinga sig de bidrag och avgifter, som enligt denna förordning eller enligt reglementet skola utgå till föreningen eller från föreningen till kassan.

Förening skall till kassan redovisa alla inflytande medel, vilka icke utgöra avkastning av den i 32 § angivna säkerhetsfonden, förvaltnings- och fondbidrag enligt 34 § eller ersättning för förlorade sådana bidrag, vinst vid avyttring av tillgångar som föreningen förvärvat eller ersättning som föreningen uppburet för särskilda kostnader.

30 §.

In-teckning i fast egendom eller tomträtt, som utgör säkerhet för amorteringslån, skall lyda på minst det belopp, till vilket lån beviljas, och ligga inom tre fjärdedelar av det vid den långivande föreningens värdering uppskattade värdet av den fasta egendomen eller av byggnad, som uppförts på den med tomträtt upplåtna fastigheten. In-teckning skall alltid vara belägen inom gällande brandförsäkringsvärde, där ej förening enligt 28 § andra stycket eftergivit kravet på brandförsäkring.

Lån må ej meddelas med mindre lån mot säkerhet av in-teckning med bättre förmånsrätt i samma fastighet eller tomträtt prövas vara på betryggande sätt ordnat. Det åligger föreningen att vid bedömandet härav iakttaga de närmare föreskrifter, som kassans styrelse meddelar.

In-teckning, som utgör säkerhet för byggnadskreditiv, skall lyda på minst det belopp, varmed kreditivet tages i anspråk.

Har i enlighet med gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet sådant lån beviljats till uppförande av viss byggnad, bör, om ej särskilda skäl annat föranleda, till grund för bedömandet av in-teckningssäkerheten i stället för uppskattningsvärdet läggas det enligt nämnda bestämmelser fastställda pantvärdet för byggnaden eller den fastighet, där denna uppföres.

Föreningsmedlemmarnas ansvarighet för förenings förbindelser

31 §.

För förenings förbindelser äro medlemmarna ansvariga i förhållande till de högsta under senast förflutna räkenskapsåret oguldna kapitalbeloppen av sina lån från föreningen. Kan denna icke infria sina förbindelser med egna medel, äger den i mån av behov erhålla tillskott från medlemmarna med samma fördelning dem emellan.

Kan medlem icke fullgöra sin betalningsskyldighet enligt första stycket, äro övriga medlemmar med där angiven fördelning ansvariga för bristen.

Säkerhetsfond

32 §.

Förenings behållna årsvinst skall avsättas till en säkerhetsfond.

I den mån förenings medel icke behövas i rörelsen må de på betryggande sätt göras räntebärande.

33 §.

I samband med beslut, varigenom del av förenings verksamhetsområde överföres till annan förenings område, må Kungl. Maj:t efter hörande av kassan och de berörda föreningarna bestämma i vilken utsträckning och under vilka villkor även säkerhetsfonden skall överföras.

Förvaltnings- och fondbidrag

34 §.

Låntagare skall, i enlighet med vad reglementet närmare stadgar, erlægga särskilt förvaltnings- och fondbidrag till sin förening. Detta bidrag skall utgå med belopp, som fordras för att täcka föreningens förvaltningskostnader och för att möjliggöra erforderlig avsättning till säkerhetsfonden. Därvid skall tillses att denna, genom att på föreskrivet sätt tillföras vinst, kommer att inom skälig tid uppgå till minst tre procent av föreningens skulder.

Likvidation

35 §.

Om förenings likvidation och om förfarandet därvid förordnar Kungl. Maj:t. Innan sådant förordnande meddelas, skall föreningen höras.

Vad som återstår av föreningens tillgångar sedan skulderna betalats skall överlämnas till kassan. Medel, som härröra från förening vars verksamhetsområde övertagits av annan förening, må dock, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, överlämnas till sistnämnda förening.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963, då förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser om förvaltningsbidrag och bidrag till säkerhetsfond skola alltjämt äga tillämpning beträffande lån, som utlämnats före den 1 juli 1963. För tiden intill den 1 juli 1964 skola jämväl äldre bestämmelser om kassans styrelse samt om revision

av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper äga tillämpning. På den ombudsstämma, som skall hållas före utgången av juni månad 1964, skola dock väljas ledamöter och suppleanter i kassans styrelse ävensom revisorer och suppleanter för dessa i enlighet med de nya bestämmelserna.

I samband med fastställandet av reglemente för kassan och föreningarna meddelar Kungl. Maj:t de närmare föreskrifter i fråga om bildande av förening, som finnas behövliga.

Beträffande motiven för de i propositionen framlagda förslagen hänvisas till densamma.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner:

1. motionen II: 943 av herrar *Nilsson* i Tvärålund och *Börjesson* i Falköping, vari hemställes

A. att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 163 måtte

I. besluta

a) att de berörda kreditinstituten må bestämma belåningsvärden efter nu gällande grunder,

b) att skyldighet att amortera primärlån ej må föreskrivas i vidgad utsträckning, och

c) att rätt för de berörda kreditinstituten att lämna byggnadskreditiv ej nu skall medges;

II. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) att en översyn måtte företagas av grunderna för fastighetstaxeringen i syfte att få sådana resultat som möjliggör en regelmässig anslutning av sekundärlånens övre gräns till de statliga bostadslånens nedre gräns, och

b) att i avvaktan på resultatet av nämnda översyn erforderliga åtgärder måtte vidtagas för att de statliga bostadslånen i förekommande fall skall kunna fördjupas i den utsträckning som erfordras för att de statliga lånen nedre gräns regelmässigt skall sammanfalla med sekundärlånens övre gräns;

III. beakta vad i motionen i övrigt anförts; samt

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta de författningsförslag som föranledes av under A. I. ställda yrkanden; samt

2. likalydande motionerna I: 783 av herr *Holmberg m. fl.* och II: 948 av herr *Carlsson* i Stockholm *m. fl.*, vari hemställes att riksdagen måtte besluta att i första hand avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 163 i de delar den avser rätt för stadshypoteks- och bostadskreditföreningarna att utlämna byggnadskreditiv, eller — om så ej sker — att kreditinstitut med i huvudsak kortfristig utlåning måtte medgivas rätt att utlämna lån på samma villkor, som gäller för stadshypoteks- och bostadskreditföreningar, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till de författningsändringar som erfordras i anledning härav.

Beträffande motiveringen för de i motionerna framställda yrkandena hänvisas till motionerna II: 943 och II: 948.

Utskottet

De genom propositionen framlagda förslagen beträffande stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionernas organisation och verksamhet bygger på målsättningen att söka skapa sådana former för långivningen till bostadbyggandet, att en smidig och rationell kreditförsörjning underlättas. Utskottet finner denna allmänna målsättning naturlig och ändamålsenlig. I åtskilliga avseenden kan också utskottet på de av departementschefen anförda skälen ansluta sig till vad som föreslås genom propositionen. Någon anledning att i dessa fall ytterligare utveckla skälen för utskottets ställningstagande föreligger inte. Vid några frågor finner utskottet emellertid anledning att uppehålla sig närmare. Detta gäller propositionens förslag i vad avser belåningsgränser och värderingsprinciper, frågan om möjligheten att föreskriva amorteringsskyldighet för primärlån samt frågan huruvida institutionerna bör få möjlighet att lämna byggnadskreditiv.

Enligt nu gällande regler får institutionerna i det särskilda fallet utlämna lån mot inteckning, som ligger inom en angiven procentsats av det lägsta av två värden på fastigheten i fråga, nämligen taxeringsvärdet och ett av föreningarna själva åsatt uppskattningsvärde. Denna regel har lett till att det i många fall uppkommit problem beträffande anslutningen mellan av bostadskreditförening utlämnat sekundärlån — vilket skall ligga inom 75 procent av det lägsta av nämnda båda värden — och statligt bostadslån, vars undre gräns i allmänhet ligger vid 70 procent av ett av länsbostadsnämnden efter särskilda normer framräknat avkastningsvärde. Eftersom taxeringsvärdet i allmänhet är inte obetydligt lägre än det statliga organets belåningsvärde uppstår ofta ett glapprum mellan föreningarnas lån och de statliga lånen. För närvarande måste detta överbryggas genom fördjupning av de statliga lånen eller genom separata lån.

Olika sätt att reglera detta anslutningsproblem har diskuterats. Förutom fördjupning av tertiärlånet har som en möjlighet framförts förslag om en höjning av belåningsgränserna för primär- och sekundärlån i förening med införandet av en statlig garanti för den del av lånet som ligger ovanför nu gällande gränser. Med den av utredningen intagna principiella ståndpunkten — som vunnit departementschefens gillande — att en bättre anslutning mellan föreningarnas lån och de statliga lånen om möjligt bör ske genom en ordning, som inte förutsätter ett ökat statligt engagemang i finansiellt hänseende, har det emellertid tett sig följdriktigt att avvisa dessa utvägar. Utredningen har likaledes tagit avstånd från en sådan lösning av problemet, att det statliga låneorganets värdering bleve normgivande även för stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna. Härvid hänvisar utredningen till att de båda institutionerna i likhet med andra långivare bör ha frihet att vägra högre lån än de från sina synpunkter anser försvarligt. Den lösning som utredningen stannat för att förorda bygger på erfarenheten, att anslut-

ningssvårigheterna i främsta rummet förorsakas av belåningsgränsernas relation till taxeringsvärdena och endast i undantagsfall av belåningsgränsernas bundenhet vid föreningarnas egna uppskattningsvärden. Utredningen erinrar härvid om den ojämnhet, som taxeringsvärdena uppvisar inom olika delar av landet. Anslutningssvårigheterna uppstår enligt vad utredningen funnit huvudsakligen inom sådana delar av landet, där taxeringsvärdena är särskilt låga. Det är enligt utredningens mening föga rationellt att belåningsgränserna skall vara knutna till värden, som varierar bl. a. efter taxeringsmyndigheternas varierande praxis. Mot denna bakgrund föreslår utredningen, att taxeringsvärdena slopas som norm för föreningarnas långgivning och belåningsgränserna således fastställs endast på grundval av föreningarnas egna uppskattningsvärden. Utredningen uttalar att, när undantagsvis full anslutning till tertiärlånets nedre gräns inte uppnås, det inte torde behöva uppstå några nämnvärda svårigheter att lösa anslutningsproblemet antingen genom en kompletterande kredit eller medelst en fördjupning av tertiärlånets. I sammanhanget pekar utredningen på att landshypoteksinstitutionen, som arbetar parallellt med och efter samma riktlinjer som stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna, i sin långgivning inte är bunden vid taxeringsvärdena utan äger full frihet att fastställa belåningsgränserna i relation till sina egna värderingar. Vidare konstaterar utredningen, vilken genomgått och granskat de bestämmelser och principer som ligger till grund för föreningarnas värderingar, att bestämmelserna utgör en tillfredsställande författningsmässig grundval för att nå enhetlighet i värderingsprinciperna. Till yttermera visso föreslår utredningen att reglerna om instruktion för värderingsmän och om formulär till värderingsinstrument överflyttas från reglementena till förordningarna.

Under remissbehandlingen har åtskilliga instanser för sådana fall, där statliga bostadslån föreligger, förordat uttryckliga bestämmelser om att de statliga värdena skall läggas till grund för belåningen eller att egna värden skall åsättas endast om särskild anledning finns därtill. Några remissinstanser har vidare ställt sig ytterst tveksamma om än inte formellt avvísande till förslaget att slopa taxeringsvärdena som belåningsnormer och endast tillämpa föreningarnas egna uppskattningsvärden. Bankinspektionen ifrågasätter således om inte en reformering av taxeringsförfarandet skulle vara den mest adekvata åtgärden för att åstadkomma en viss förskjutning uppåt av institutionernas faktiska lånegränser. Inspektionen pekar härvid på att riskmomenten reducerats genom statens stora engagemang i bostadsfinansieringen. Vidare framhåller inspektionen att behov finnes av ett efter objektiva och över hela landet likformiga grunder fastställt realistiskt fasttighetsvärde. Främst mot denna bakgrund förordar inspektionen en översyn av taxeringsförfarandet.

Den av departementschefen förordade lösningen av anslutningsproblemet utgör en avvägning mellan de ståndpunkter enligt vilka det statliga låneorganets värdering automatiskt bör läggas till grund för föreningarnas värdering respektive det helt bör ankomma på föreningarna att fastställa

belåningsvärdet. Det för statligt bostadslån fastställda pantvärdet av en fastighet skall sålunda i regel godtas som belåningsvärde vid bedömning av in-tecknings-säkerheten även för utlåning från förening men, där särskilda skäl föranleder en annan värdering, skall föreningen tillämpa sitt eget uppskattningsvärde. Föreningarna får alltså inte utan egen prövning tillämpa de värden, som fastställts för den statliga långivningen, och blir eller inte utan vidare bundna av de därvid fastställda värdena. En presumtion skapas emellertid för ett godtagande av dessa värden. Beträffande slo-pandet av taxeringsvärdena som norm ansluter sig departementschefen till utrednings-förslaget.

Frågan om bestämmelserna för fastställandet av belåningsvärdena tas upp i motion II: 943. Motionärerna hänvisar till den kritik som anförts i anledning av förslaget om taxeringsvärdenas slo-pande såsom norm för sä-kerhetskravet vid föreningarnas långivning. De uttalar vidare farhågor för konsekvenserna av att föreningarna beträffande icke statsbelånade fastig-heter själva skall få fastställa belåningsvärdena. Mot denna bakgrund hemställer motionärerna, att de berörda kreditinstituten må bestämma be-låningsvärden efter nu gällande grunder samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att en översyn måtte företas av grunderna för fastighetstaxeringen i syfte att få sådana resultat som möjliggör en regel-mässig anslutning av sekundärlånens övre gräns till de statliga bostads-lånens nedre gräns. Vidare hemställes att, i avvaktan på resultatet av över-synen, erforderliga åtgärder måtte vidtas för att de statliga bostadslånen i förekommande fall skall kunna fördjupas i den utsträckning som erfordras för att de statliga lånen nedre gräns regelmässigt skall sammanfalla med sekundärlånens övre gräns.

Vad först gäller frågan om slo-pandet av taxeringsvärdena som norm för säkerhetskravet vill utskottet peka på att, medan några remissinstanser visserligen ställt sig ytterst tveksamma härtill, något yrkande om att för-slaget i denna del skulle avvisas likväl inte framförts under remissbehand-lingen. Utskottet vill också hänvisa till att, såsom utredningen framhåller, den parallellt med och efter samma riktlinjer som stadshypoteks- och bo-stadskreditinstitutionerna arbetande landshypoteksinstitutionen i sin lån-givning inte är bunden vid taxeringsvärdena utan fritt äger fastställa be-låningsgränserna i relation till sina egna värderingar. Beträffande de av stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna fastställda uppskattnings-värdena vill utskottet erinra om att utredningens granskning av härvid till-läpade bestämmelser och principer visat att erforderliga formella ga-rantier för enhetliga normer får anses föreligga samt att institutionerna är inriktade på att i möjligaste utsträckning tillgodose önskemålet om en-hetliga värderingsprinciper och en enhetlig tillämpning av dessa. I likhet med departementschefen anser sig utskottet därför kunna konstatera, att säkerhetssynpunkter inte med någon särskild tyngd gör sig gällande till förmån för den nuvarande ordningen. Utskottet finner för sin del det av departementschefen förordade förslaget utgöra en lämplig avvägning mel-

lan olika intressen och en ändamålsenlig lösning av anslutningsproblemet. Utskottet kan således inte biträda motionärernas förslag i berörda delar utan tillstyrker vad som i dessa hänseenden föreslagits genom propositionen.

För närvarande är de av bostadskreditföreningarna utlämnade sekundärlånen amorteringslån, medan stadshypoteksföreningarnas primärlån kan vara antingen fasta lån eller amorteringslån. Beträffande frågan om amortering av primärlån erinrar departementschefen om sitt uttalande i prop. 1961:160 — vilket inte föranledde någon erinran från riksdagens sida — att man borde söka nå fram till en amorteringsskyldighet men att man borde försöka nå detta resultat genom överenskommelse. Enligt bostadslåneutredningens uppfattning föreligger redan nu i stort sett de författningsmässiga möjligheterna att stadga amorteringsskyldighet även beträffande stadshypoteksföreningarnas primärlån. För undvikande av missförstånd föreslår utredningen emellertid vissa omformuleringar av författningstexten. Förslaget tillstyrkes av departementschefen.

I motion II: 943 yrkas att skyldighet att amortera primärlån ej må föreskrivas i vidgad omfattning. Till stöd för yrkandet anför motionärerna, att syftet synes vara att få till stånd en allmän amortering av primärlånen och att en sådan ändring ej bör vidtas utan beaktande av verkningarna på bostadsfinansieringen i stort. Vidare framhåller motionärerna att hypoteksinstitutens primärlån bör ses som kredit mot en sådan realsäkerhet att amortering normalt inte behöver komma i fråga.

Utskottet, som i och för sig saknar anledning att i detta sammanhang gå in på den större fråga motionärerna berör men som vill erinra om att den principiella frågan tidigare underställts riksdagen utan att departementschefens uppfattning mött någon erinran från dess sida, vill framhålla att enligt bostadslåneutredningens uppfattning de författningsmässiga möjligheterna att föreskriva amorteringsskyldighet för primärlån redan nu föreligger. De förändringar som i detta avseende föreslås har från utredningens sida karaktären av klargörande. Utskottet kan för sin del ansluta sig till vad som förordas genom propositionen i berörda delar och avstyrker sålunda bifall till motionen.

Enligt utredningens av departementschefen biträdda förslag skulle möjlighet att lämna byggnadskreditiv öppnas för institutionerna i likhet med vad som i viss utsträckning gäller för postbanken, Svenska inteckningsgarantiaktiebolaget (Sigab) och andra kreditinstitut, som förmedlar bostadslån. Flera skäl har anförts till stöd härför. Ett förverkligande av förslaget skulle, enligt vad som uttalats, medverka till en bättre anpassning av låne-medelsfördelningen efter förskjutningarna i bostadsbyggandets omfattning. Det har vidare motiverats med att institutionernas konkurrensförmåga gentemot andra kreditinstitut därigenom skulle stärkas och de på detta sätt ges bättre förutsättningar att fylla sin viktiga funktion i fråga om kreditstödet åt bostadsbyggandet. Departementschefen har därjämte i sin

motivering pekat på att en ökad konkurrens mellan de på fastighetskreditmarknaden verksamma instituten i och för sig leder till att bostadsbyggandets kreditbehov bättre tillgodoses. Förslaget har mellertid också under remissbehandlingen mött kritik från många instanser och avstyrkts av åtskilliga av dessa. Framför allt har hävdats, att en rätt för institutionerna att lämna byggnadskreditiv skulle innebära ett klart avsteg från deras traditionella verksamhetsfält och dessutom stöta på betydande praktiska svårigheter. Det har även framhållits att institutionernas resurser skulle onödigtvis splittras om kreditivgivning ingick i verksamheten och att kapaciteten att ge primär- och sekundärlån därigenom skulle minska. Departementschefen finner för sin del att de anförda skälen mot förslaget inte kan betecknas som avgörande. Å andra sidan motiverar enligt departementschefen de skäl utredningen framfört till stöd för förslaget, att man undanröjer existerande hinder för byggnadskreditivgivning från institutionerna som komplement till deras nuvarande verksamhet med långfristig kreditivgivning. Departementschefen betonar emellertid att kreditivgivningen bör bedrivas med försiktighet. Han förutsätter vidare i likhet med utredningen, att säkerhetskravet med avseende på kreditivgivningen vidgas i förhållande till vad som eljest gäller beträffande institutionernas utlåning.

I motionen II: 943 hemställes att rätt för de berörda kreditinstituten att lämna byggnadskreditiv ej nu skall medges och i de likalydande motionerna I: 783 och II: 948 yrkas i första hand avslag på propositionen i berörda del och i andra hand att kreditinstitut med i huvudsak kortfristig utlåning måtte medgivas rätt att utlämna lån på samma villkor som gäller för stads- hypoteks- och bostadskreditföreningar. Till stöd för sina yrkanden åberopar motionärerna de under remissbehandlingen framförda invändningarna mot förslaget. Detta rymmer vidare enligt motionärerna praktiska problem som inte är tillfredsställande lösta på nuvarande stadium. Vad gäller värdet av den ökade konkurrens som kan bli följd av förslagets genomförande uttalas i motionen II: 943 att den inte skulle vara en följd av att ännu fler institutioner konkurrerar på området utan av de speciella säkerheter som förutsättes. I motionerna I: 783 och II: 498 framhålls i detta sammanhang bankinspektionens och andra remissinstansers uttalanden om att svårigheterna att erhålla byggnadskreditiv inte kan anses ha sin grund i institutionella förhållanden. Sistnämnda motioner tar också upp riskfrågan. Med tanke på de långtifrån obetydliga risker som är förenade med byggnadskreditivgivning är det enligt motionärerna betänkligt att införa sådana riskmoment i långivningen från kreditinstitut, där medlemmarna är ålagda solidarisk ansvarighet. I motionen II: 943 uttalas, att det inte bör komma i fråga att använda de för långfristig bostadslånegivning med hög säkerhet avsedda obligationsmedlen till en kortfristig kreditgivning av det åsyftade slaget. Ett genomförande av förslaget skulle enligt motionen II: 943 föregripa kreditinstitututredningens arbete och enligt motionerna I: 783 och II: 948 leda till en snedvridning av konkurrensen mellan olika kreditinstitut. Denna skulle enligt de sistnämnda båda motionerna kunna undanröjas ge-

nom att de kreditinstitut, som nu enbart har rätt att lämna kortfristiga lån, medges rätt att engagera sig på den långfristiga kapitalmarknaden.

Enligt utskottets mening kan en rätt för institutionerna att i den av departementschefen förordade omfattningen lämna byggnadskreditiv knappast ge anledning till de farhågor som uttryckts i motionerna eller över huvud taget föranleda principiella betänkligheter. Även om institutionerna som sådana inte för närvarande kan lämna byggnadskreditiv har dock andra på bostadslånemarknaden verksamma institutioner av principiellt samma karaktär som stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna möjlighet att lämna sådana kreditiv, t. ex. Sigab. Det kan därför snarare hävdas att ett fortsatt förbud för stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna att lämna byggnadskreditiv skulle diskriminera dessa institutioner. Det bör därjämte erinras om att departementschefen understrukt att kreditivgivningen bör bedrivas med försiktighet. Det är uppenbart att denna kreditform storleksmässigt kommer att ha ringa betydelse för institutionerna. Detta innebär emellertid inte att dess förekomst skulle vara betydelselös. Redan det förhållandet att institutionerna har möjligheten att lämna byggnadskreditiv kan, alldeles oavsett om möjligheten utnyttjas eller ej, väntas ha en konkurrensfrämjande verkan, som i sista hand får positiv betydelse för bostadsmarknadens kreditförsörjning. Otvivelaktigt finns det också tillfällen, då det för en smidig anpassning av kreditgivningen till bostadsbygandet är av värde att stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna kan lämna byggnadskreditiv. Över huvud taget är enligt utskottets mening förslaget i denna del en naturlig följd av den allmänna målsättning, till vilken utskottet inledningsvis givit sin anslutning. Utskottet tillstyrker därför propositionen i nu berörda hänseenden. Av vad utskottet nyss anfört framgår vidare, att enligt dess mening förslaget förverkligande inte bör föranleda någon justering av för andra kreditinstitut meddelade föreskrifter om lånereörelsen. I sammanhanget vill utskottet understryka att ett bifall till propositionens förslag inte får föregripa ställningstagandena inom kreditinstitututredningen utan att utredningen givetvis måste anses oförhindrad att inom ramen för sitt en gång givna uppdrag pröva ändamålsenligheten av bl. a. frågan om stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionernas rätt att lämna byggnadskreditiv.

Propositionens författningstext har i vad gäller ikraftträdandebestämmelserna utformats med hänsyn till att förslagen ursprungligen förutsattes i princip skola träda i kraft den 1 juli 1963. På grund av den nu inträffade förskjutningen av frågans behandling torde tidpunkten för ikraftträdandet böra ändras till den 1 januari 1964. Med hänsyn härtill har förslagen till författningstext reviderats i berörda delar.

Beträffande de frågor som inte utvecklats närmare i det föregående ansluter sig utskottet, såsom inledningsvis anförts, på de av departementschefen anförda skälen till vad som förordas genom propositionen. Utskottet hemställer således,

A. att riksdagen måtte

1. med avslag å motionerna II: 943 samt I: 783 och II: 948 i vad motionerna avser frågan om rätt för stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna att lämna byggnadskreditiv, samt

2. med avslag å motionen II: 943 i vad den i övrigt avser ändring i de genom propositionen framlagda författningsförslagen,

3. för sin del antaga de genom propositionen framlagda författningsförslagen med de ändringarna att ikraftträdandebestämmelserna erhåller den nedan såsom *utskottets förslag* betecknade lydelsen;

B. att följande motioner nämligen

1. II: 943

2. I: 783 och II: 948

till den del de icke kan anses besvarade med vad utskottet ovan anfört och hemställt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Förslag

till

Förordning

om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar

Härigenom förordnas som följer.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963, då förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser om förvaltningsbidrag skola alltjämt äga tillämpning beträffande lån, som utlämnats före den 1 juli 1963. För tiden intill den 1 juli 1964 skola jämväl äldre bestämmelser om kassans styrelse samt om revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper äga tillämpning. På den ombudsstämman, som skall hållas före

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1964, då förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser om förvaltningsbidrag skola alltjämt äga tillämpning beträffande lån, som utlämnats före den 1 januari 1964. För tiden intill den 1 juli 1964 skola jämväl äldre bestämmelser om kassans styrelse samt om revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper äga tillämpning. På den ombudsstämman, som skall hållas fö-

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

utgången av juni månad 1964, skola dock väljas ledamöter och suppleanter i kassans styrelse ävensom revisorer och suppleanter för dessa i enlighet med de nya bestämmelserna.

re utgången av juni månad 1964, skola dock väljas ledamöter och suppleanter i kassans styrelse ävensom revisorer och suppleanter för dessa i enlighet med de nya bestämmelserna.

I samband — — — — — finnas behövliga.

Förslag

till

Förordning

om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar

Härigenom förordnas som följer.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963, då förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser om förvaltningsbidrag och bidrag till säkerhetsfond skola alltjämt äga tillämpning beträffande lån, som utlämnats före den 1 juli 1963. För tiden intill den 1 juli 1964 skola jämväl äldre bestämmelser om kassans styrelse samt om revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper äga tillämpning. På den ombudsstämma, som skall hållas före utgången av juni månad 1964, skola dock väljas ledamöter och suppleanter i kassans styrelse ävensom revisorer och suppleanter för dessa i enlighet med de nya bestämmelserna.

I samband — — — — —

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1964, då förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser om förvaltningsbidrag och bidrag till säkerhetsfond skola alltjämt äga tillämpning beträffande lån, som utlämnats före den 1 januari 1964. För tiden intill den 1 juli 1964 skola jämväl äldre bestämmelser om kassans styrelse samt om revision av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper äga tillämpning. På den ombudsstämma, som skall hållas före utgången av juni månad 1964, skola dock väljas ledamöter och suppleanter i kassans styrelse ävensom revisorer och suppleanter för dessa i enlighet med de nya bestämmelserna.

finnas behövliga.

Stockholm den 12 november 1963

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Fahlander*, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Nils Theodor Larsson*, Palm och Hernelius;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, Hansson i Önnarp, Carlsson i Stockholm, Bengtsson i Landskrona, Ekström i Iggesund, Rask och Lindkvist.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Regnéll, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Nils Theodor Larsson, Hernelius, Berglund* och *Carlsson* i Stockholm, vilka ansett *dels* att den del av utskottets utlåtande å s. 26 som börjar med orden »Enligt utskottets — — —» och slutar med orden »— — — lämna byggnadskreditiv» bort ha följande lydelse:

»Utskottet finner för sin del att de motionsledes framförda synpunkterna, vilka speglar en stark opinion bland remissinstanserna, förtjänar beaktande. Införandet av rätt för stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna att lämna byggnadskreditiv skulle utgöra ett klart avsteg från lånerörelsens hittills uteslutande inriktning på primär- och sekundärlån. Bortsett från de principiella synpunkterna skulle ett genomförande av förslaget innebära ett ökat riskmoment i verksamheten, vilket med hänsyn till medlemmarnas solidariska ansvarighet väcker betänkligheter. Starka skäl talar för att ett sådant steg bör övervägas av statsmakterna först i det större sammanhang som aktualiseras då kreditinstitututredningens förslag föreligger. Såsom också framhållits i motionerna erbjuder handhavandet av byggnadskreditiven åtskilliga praktiska och organisatoriska problem, vilka bort närmare klarläggas innan det ifrågasättes att giva institutionerna den föreslagna rätten att lämna kreditiv. Enligt utskottets mening kan inte de skäl som anförts till förmån för förslaget motivera att man trots de nu anförda betänkligheterna skulle genomföra detsamma. Med tillstyrkande av motionerna II: 943 samt I: 783 och II: 948 i vad motionerna avser frågan om rätt för stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna att lämna byggnadskreditiv vill utskottet därför yrka avslag på propositionen i nu berörda delar.»

dels ock att utskottets hemställan under punkten A med därtill hörande författningstext bort ha följande lydelse:

A. att riksdagen måtte

1. med bifall till motionerna II: 943, samt I: 783 och II: 948 i vad motionerna avser frågan om rätt för stadshypoteks- och bostadskreditinstitutionerna att lämna byggnadskreditiv, samt

2. med avslag — — — (= utskottet) — — — framlagda författningsförslagen;

3. för sin del antaga de genom propositionen framlagda författningsförslagen med de ändringarna att 12, 28 och 30 §§ ävensom ikraftträdandebestämmelserna erhåller den nedan såsom *utskottets förslag* betecknade lydelsen;

Förslag
till
Förordning
om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om
stadshypoteksföreningar

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

12 §.

Kassan må — — — — — kassans förbindelser.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande sådana lån för kostnader under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket.

Lånesumman skall — — — — — med lånesumman.

28 §.

Förening må — — — — — liknande ändamål.

I fråga — — — — — på brandförsäkring.

För att täcka kostnader under tiden för uppförande av byggnad på fast egendom eller med tomträtt upplåten fastighet må förening meddela lån i form av byggnadskreditiv. För sådant lån skola i övrigt föreskrifterna i första stycket äga motsvarande tillämpning. Byggnadskreditiv må dock utlämnas endast om låntagaren jänte säkerhet, som föreskrives i första stycket, ställer annan betryggande säkerhet för lånet.

Säkerhet, som angives i första stycket, skall gälla för låntagarens samtliga förpliktelser till föreningen. Sådan ytterligare säkerhet, som låntagaren ställer för byggnadskreditiv, skall däremot gälla endast för kreditivets belopp.

Säkerhet, som angives i första stycket, skall gälla för låntagarens samtliga förpliktelser till föreningen.

30 §.

Inteckning i — — — — — på brandförsäkring.

Vad sålunda — — — — — lånets belopp.

För annat — — — — — av uppskattningsvärdet.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

Inteckning, som utgör säkerhet för byggnadskreditiv, skall lyda på minst det belopp, varmed kreditivet tages i anspråk.

Har i — — — — — denna uppföres

Denna förordning — — — finnas
behövliga.

Denna förordning — — — (= utskottet) — — — finnas
behövliga.

Förslag

till

Förordning

om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

12 §.

Kassan må — — — — — fyrtio år.

Utöver dessa lån må kassan utlämna lån till föreningarna motsvarande sådana lån för kostnader under byggnadstiden (byggnadskreditiv) som avses i 28 § tredje stycket.

Lånesumman skall — — — — — med lånesumman.

28 §.

Förening må — — — — — liknande ändamål.

I fråga — — — — — på brandförsäkring.

För att täcka kostnader under tiden för uppförande av byggnad på fast egendom eller med tomträtt upplåten fastighet må förening meddela lån i form av byggnadskreditiv. För sådant lån skola i övrigt föreskrifterna i första stycket äga motsvarande tillämpning. Byggnadskreditiv må dock utlämnas endast om låntagaren jämte säkerhet, som föreskrives i första stycket, ställer annan betryggande säkerhet för lånet.

Säkerhet, som angives i första stycket, skall gälla för låntagarens samtliga förpliktelser till föreningen. Sådan ytterligare säkerhet, som låntagaren ställer för byggnadskreditiv, skall däremot gälla endast för kreditivets belopp.

Säkerhet, som angives i första stycket, skall gälla för låntagarens samtliga förpliktelser till föreningen.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

30 §.

Inteckning i — — — — — på brandförsäkring.

Lån må — — — — — styrelse meddelar.

*Inteckning, som utgör säkerhet för
byggnadskreditiv, skall lyda på minst
det belopp, varmed kreditivet tages i
anspråk.*

Har i — — — — — denna uppföres.

Denna förordning — — — finnas
behövliga.

Denna förordning — — — (= ut-
skottet) — — — finnas behövliga.